

יום	יום להורש	יום מוהר"ן	ליקוטי ח"ב	ליקוטי ח"א	מסנה ברורה	השפכות הנפש	שולחן ערוך
שבת	י"ג	סד.	כד	כד	חורג	רג רד	שם"ד: י-ג
א	י"ד	סד:	כה	כה	קעו:	רה רו	שם"ד: י-ג
ב	ט"ו	סה.	כו	כו	קעו:	רו רח	שם"ד: י-ג
ג	ט"ז	סה:	כז	כז	קעו:	רט רי	שם"ד: י-ג
ד	י"ז	סו.	כח	כח	קעח:	ריא ריב	שם"ד: י-ג
ה	י"ח	סו:	כט	כט	קעח:	ריג ריד	שם"ד: י-ג
ו	י"ט	סז.	ל	ל	חורג	רטו רטז	שם"ד: י-ג

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

491 | פרשת לך-לך | י"ג חשוון תשפ"ז

דבר המערכת

מי ישער את צער השכינה הקדושה. שוב זוממים רשעי ישראל לכוון להם ממשלת שמד בתוככי פלטרין של מלך, כאשר מטרם ברורה, לקעקע ח"ו ביצתן של ישראל היל"ת, זממם בל תפק.

ארץ ישראל שכל מהותה אמונה, כמו שהירבה רבינו הקדוש לגלות, עוברת את הנסיונות הקשים ביותר באמונה. אויבי ה' שולטים בה ומדכאים עד עפר כל זיק של אמונה וקדושה, אבל אסור לנו להתרגל לכך בשום פנים. אדרבה, כגודל ההסתרה כן צריכה להיות התעצמות מלחמתנו בתפילה וצעקה לה', שכל הרשעה כולה כעשן תכלה ותעבור ממשלת זדון מן הארץ, בהתגלות רוממות מלכותו יתברך מהרה.

רבינו הקדוש הזהיר בצוואתו (לקו"מ ח"ב) שעלינו לחפש תמיד את רוח קדשו של הצדיק המכניסה בישראל אמונת חידוש העולם, שהיא מהותה של ארץ ישראל. כלומר, להתחדש ולהאמין בכל פעם שה' מנהיג את עולמו בפלאי פלאות ולא עזב השגחתו המחודשת לרגע, ועל אף שנראה שזקנה ואפלה מכסים ארץ, נקבל רוחו הקדושה ובפרט בארץ הקדושה, להאמין שפתאום יבוא האדון להיכלו והס מפניו כל הארץ.

רבותינו הקדושים הורונו להתרחק מרשעים הללו לגמרי ולבלי לקחת חלק בשום שותפות עמהם, והיא שתצילנו מלהבה. אבל עדיין אנו חייבים להרעיש בתפילה וצעקה בתמימות ובפשיטות, להתחנן מעומק הלב: "שומר ישראל שמור שארית ישראל ואל יאבד ישראל האומרים שמע ישראל", ובטוחים אנו כי אין תפילה חוזרת ריקם. וה' הטוב יאמר די לצרותינו ויבטל מעלינו כל גזירות קשות ויכלה הקוצים מכרמו ולכווננו כגפן פוריה מהרה.

העזריים

פניני אור

אמרות מהורות מרבי"ק ותלמידיו

פעם אחת אמר רבנו ז"ל: יש שפדקת להם שרצון ונכספין מאד לבוא לארץ-יש"ראל אם היו יכולים לפע לשם בְּהִרְחָבָה, אֲבָל לא בצער ודחוק. ובאמת אין זה רצון שלם, כי מי שרוצה לבוא באמת לארץ יש"ראל צריך לילך גם רגלי, וכמו שפדקת לאבדקם לק"ל לק"ל ר"ל ד"קא.

(חיי מוהר"ן)

ולמען נסתה להיטיבך באחריתך

וכבר צריך לשוב ולצאת הימנה, וכן הלאה. ואברהם עומד בנסיונותיו העצומים ומתגדל ומתעצם על ידם בפלאי פלאות. התורה הקדושה מספרת לנו כל זאת, כדי לעוררנו להיות מתלמידיו של אברהם אבינו, כי כוחו הגדול נטוע בנו לדורות וגם אנו יכולים להידבק בדרכיו. עלינו להתבונן אם כן היטב, איך אכן זכה לעמוד בנסיון, וללמוד איך לעורר כח זה. הבה נציץ בדברי רבי נתן (בליקוטי הלכות, שבת ז, עד) המגלה לנו טפח מדרכי עבודתו של אברהם אבינו בעת נסיונותיו:

בפרשתנו נאמר "ויהי רעב בארץ וירד אברהם מצרימה", ואמר חז"ל ומובא בפירוש רש"י שזה היה נסיון גדול עבורו, שה' יתברך מזהירו לעלות לארץ ישראל ועכשיו משיאו לצאת ממנה. ומבאר רבי נתן, שכאן לימדו ה' יתברך להיות בקי בדרכי התשובה, הן בעת שמראים לו קירוב והן בעת שמראים לו ריחוק, הן בעליה והן בירידה. "שצריכים להיות בקי בזה מאד ולבלי ליפול בדעתו מזה, מכל שכן שלא להרהר אחר השם יתברך רק להאמין כי צדיק ה' וישר משפטיו וכל כוונתו רק לטובה. כמו שהיה אצל אברהם שכשבא לארץ ישראל היה שם דייקא רעב עד שהוכרח לצאת מארץ ישראל למצרים, ואף על פי כן לא הרהר אחר השם יתברך, רק עמד בנסיון במצרים עד שזכה לעלות משם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב. וכן עובר על כל אדם, וכן מובא בספרים ובדברי אדמו"ר ז"ל שכל היידידות והעליות של האדם מרומזים בפסוק וירד אברהם מצרימה ויעל אברהם למצרים".

אברהם אבינו לא הרהר אחר בוראו רק האמין כי צדיק ה' וישר משפטיו וכל כוונתו רק לטובה, הוא היה תמים עם ה' יתברך ולא הניח ללבו להיחלק הימנו. רבי נתן מביא (שם, בית הכנסת ה, לה) שאברהם אבינו היה תיקונו של אדם הראשון שהתחכם ואכל מעץ הדעת והביא מיתה לעולם, ולעומתו "אברהם היה הראשון שהתחיל לתקן חטא אדם הראשון כמובא, ועל כן נקרא אברהם 'תמים', כמו שכתוב התהלך לפני והיה תמים", והוא מוסיף במקום אחר (שם, גניבה ה, ה): "שאברהם זכה על ידי אמיתות תמימותו, כי הלך תמיד בתמימות באמת, כמו שאמרו חז"ל 'הולך תמים - זה אברהם'".

והתמימות מחייבת שלא לחלק בין מצב למצב: 'תמימות' פירושה להיות שלם ה', כפי רצונו והנהגתו יתברך, מבלי להתנות את הנאמנות אליו במילוי הרצונות העצמיים שלנו. גם כשאחד רוצה בכל לבו ללמוד בהתמדה ולשבת בבית ה' נטול דאגות, אך אם וכאשר ה' רוצה אחרת הוא מבטל רצונו מפני רצון ה' ושואל בתמימות "ועתה מה ה' שואל מעמך", במה אוכל להמליך ולעשות רצונך במצב זה. אין די במה שיש לאדם בכלליות רצונות לדברים קדושים, אלא עליו

המשך בעמוד ד'

למה רק אצלי משתבש כל פעם 'סדר היום'?! החלטתי לקום מוקדם להתפלל במתינות ולהגיע לסדרי הלימוד בזמן, וכל פעם צצים להם שיבושים אחרים ומניעות שונות ומשונות, למה זה לא יכול ללכת כסדר 'חלק', מה הענין בכל הזעזועים הללו?!

אם רק היה לי את הכסף בלא כל קשיי הפרנסה המרורים שאני מתנסה בהם, כי אז הייתי יכול לשבת ולשקוד על התורה ועל העבודה בישוב הדעת, אבל עתה כל מוחי תפוס בדוחקי היום-יום, למה לא זכיתי לשתי שולחנות...

רבינו הקדוש מאיר עינינו: "כשאדם רוצה להצדיק את עצמו ולהתקרב להשם יתברך, אזי נמשכים עליו דינים ויסורים, ואלו הדינים והיסורים נראים כהתרחקות, כאילו רוצים להרחיקו מעבודתו ח"ו, ובאמת זה ההתרחקות הוא עיקר ההתקרבות, כי אלו הדינים וההתרחקות הם לטובתו, בחינת 'את אשר יאהב ה' יוכיח', כדי שיעמוד בנסיון זה, ויתגבר ויתאמץ להתקרב יותר" (ליקוטי מוהר"ן, עד).

זהו סוד מדרכי השי"ת בעולמו עם בריותיו, דוקא אהוב והחביב עובר נסיונות, והנסיונות נועדו לטובתו שיתגבר בהם ויזכה על ידם למעלה עליונה, העמידה בנסיון מרוממת את האדם לגבהים, כך לימדנו חז"ל (בראשית רבה נה, א) על הפסוק "נתתה ליראיך נס להתנסות מפני קושט סלה" - "נסיון אחר נסיון וגידולין אחר גידולין, בשביל לנסותו בעולם, בשביל לגדלו בעולם, כנס הזה של ספינה". תכליתו של הנסיון לרומם לגדל ולהגביה את האדם למדרגות רמות שלא היה סיפק בידו להגיע אליהם מבלעדי הנסיון. הגבהים הללו אינם כלל כדרך הטבע, וכפי שרבינו הקדוש גם מביא (בספר המדות, יראה, טז) "כשאדם בא לאיזה נסיון, ידע כשיעמוד בזה הנסיון שהקב"ה יעשה לו נס".

על פניו נראה 'כאילו רוצים להרחיקו מעבודתו ח"ו'. שכלנו הפעוט מבין שעם סדר יום שהולך כרצונו ופרנסה מסודרת כפי חשקו נצליח בחיים, אבל הטוב ומטיב יודע שהטוב המובחר בשבילנו הוא לעמוד בנסיונות, והיא שתביאנו לשלמות רוממות מעלתנו האמיתית.

בפרשתנו אנו לומדים על כמה מנסיונותיו של אברהם אבינו, שגם בהם היה נראה שדוחים אותו מעבודתו. הוא ביקש לבוא לארץ ישראל שלימות קדושתו, והנה הוא רק מגיע אליה

הגנב הערמומי

האדם ולהפוך עבירות למצוות כמו בענין מחלוקת, שם מרקד הבעל דבר, כי בענין זה יכול בקל להתלבש עצמו במצוות ולהפוך עוונות הגדולים בתורה למצוות גדולות, כי מסית את האדם על חברו שמצוה גדולה להדפו ולרדפו, כי הלא עשה כך וכך וכו' כמצוי ענין זה הרבה בעולם" (ליקוטי הלכות, יין נסך ד, טו).

מאידך, מתלבש הבע"ד לפעמים במצות 'אהבת ישראל' להכשיר את השרץ, ולהרפות ידי האדם מלעמוד על המשמר להתריע ולהישמר מכל העומדים עלינו לכלותנו בדעות כוזבות וחכמות חיצוניות וכיו"ב (ענין ביה"ל סימן א, ד"ה ולא יתייבש).

דוגמא נוספת, היא ענין הפרנסה והממון, שהבע"ד מתלבש בזה להסית את האדם להוציאו מאוהל התורה והתפילה ולהפילו בתוך רפש הבלי העוה"ז, מתוך ה'תירוץ' הידוע "פרנסה מה תהא עליה"...

ובזה מפתה אותו האדם "בפה רך, שבתחילה נכנס עמו הבעל דבר והסטרא אחרא בפה רך ומתלבש במצוות, ואומר לו 'הלא אי אפשר לישב בבית המדרש כל יום וההכרח לצאת אל השדה לעסוק במלאכה ומשא ומתן, וכי אתה רוצה למות או להיות עני ומקבל? עד שמשליכו בתוך עומק טיט הוין שהוא אנפין חשוכין מרירת העצבות של הממון, בחינת בעצבון תאכלנה" (ליקוטי הלכות, הודאה ו, נז).

וכן יש עוד דוגמאות רבות מאד, מכל תחום וענין בעבודת ה' - שצריך האדם להיות ערום ביראה, ולחקור ולדעת בכל עת מה הם דרכי התגברות הגנב והגזלן הגדול, ורק כך יוכל להינצל ממנו.

ומגושם ופגום וכיו"ב. ובתחילה נדמה לאדם כאילו הם מחשבות של התעוררות, אך אחריתם נפילה וחלישות הדעת ופריקת עול רח"ל.

[וכלשון מוהרנ"ת: "צריכין עוז ותעצומות והתחזקות עצום מאד בזה העולם מספר ימי חיי הבלו לעמוד כנגד כל הדחיות וכו' שהבעל דבר רוצה להדיחו ח"ו בכל עת רח"ל, והעיקר על ידי הסברות שקר שלו ... שמתלבש במצוות ואומר לו 'הלא אתה יודע עוצם גשמיותן ופגמין הרבים וכו', ומה אתה חותר ומקווה עוד להתקרב?"] (ליקוטי הלכות, יין נסך ד, כח) וכמובאר עוד כמה פעמים בליקוטי הלכות].

מאידך, מתלבש הבע"ד לפעמים בלבוש ה'התחזקות' להרפות ידי האדם שלא יתאמץ לחפש עצה ותחבולה לצאת מרע לטוב ולעלות מדרגה לדרגה. וכפי שלימדנו רבינו שעל האדם להיות 'בקי ברצוא', שגם כשזוכה "לאיזו עליה, לאיזו מדרגה גדולה, אעפ"כ אל יעמוד שם, ולא יסתפק עצמו בזה, רק צריך שיהיה בקי בזה מאד לידע ולהאמין שהוא צריך ללכת יותר ויותר" (ליקוטי מוהר"ן, ו, ו). ואסור לו להשתמש עם לימודי ודרכי ההתחזקות להרגיע את עצמו ולהתרפות מלהתאמץ ולעלות עוד ועוד. וכ"ש וכ"ש שאסור לו לבוא מחמת זה לזלזל בעוצם חומרת כל נדנדו חטא, ועוצם חובת התשובה והחרטה והבושה וכו'.

דוגמא שכיחה נוספת היא בענין המחלוקת, שדרך הבעל דבר להתלבש במצוות ולפתות את האדם שמצוה גדולה לרדוף את חברו ולחלוק עליו, ובזה מפיל אותו לעבירות חמורות של מחלוקת ושנאת חנם רח"ל.

וכלשון מוהרנ"ת: "אין לך דבר שהבעל דבר יוכל להטעות את

הבעל דבר הוא גזלן וגנב גדול, ודרכו להתגבר על האדם בכמה מיני רמאויות וערמומיות. והרוצה להינצל ממנו חייב לחקור ולדעת היטב דרכי רמאותו וגניבותיו, ולהתקרב ולציית לדברי הצדיקים הגדולים, היודעים ומכירים בקדושתם וחכמתם הגדולה את כל דרכי היצר הרע הגנב והרמאי, ורק כך יוכל להינצל ממנו.

וכלשון מוהרנ"ת: "הבעל דבר הוא הגנב הראשון, ראש לכל הגנבים והרמאים שבעולם! כי הוא מתנהג עם רוב בני אדם בדרך גניבה, בערמה ורמאות נפלא, בכמה וכמה מיני דרכים שונים, שהוא מרמה את האדם וגונב דעתו בכל עת עד שרוצה לתפסו במכמרתו רח"ל, כנודע ונראה בחוש ... כי באמת ע"פ רוב א"א להבעל דבר שיבוא להאדם להסיתו מיד לעבירה גמורה ח"ו, רק בתחילה מתלבש את עצמו במצוות, וגונב דעת האדם ומורה לו היתר, ומלביש לו העצה רעה שלו במצוות ... ומחמת גניבתו וערמתו קשה מאד להינצל ממנו, וע"כ באמת א"א להינצל ממנו כי אם על ידי צדיקי הדור האמתיים שכפו את יצרם ועמדו בנסיון וכבשו את המלחמה, שהם יודעים כל דרכיו ומסתוריו וכל דרכי גניבתו, והם יודעים איך להתנהג עמו" (ליקוטי הלכות, גניבה ד, ב).

ונזכיר כמה דוגמאות, בקיצור נמרץ כאמין דמחוי במחוג, להראות ולהיווכח שא"א להינצל מהיצה"ר אלא אם כן מכירים דרכי רמאותו וערמומיותו, שבא בגניבה וערמה גדולה:

אחת הדוגמאות השכיחות היא מה שהבעל דבר מתלבש במצות היראה וההתעוררות, ובא בלבוש של מוסר להחליש לב האדם מעבודת ה', בהראותו לו עד כמה הוא רחוק

פניני התחזקות והתעוררות שנערכו ונעבדו מתוך איציות שיחותיו של הגי"מ שכמער שליט"א

שביבי אור

נסיון האמונה!

ההסתרה שבתוך ההסתרה. ולדוגמא מדברי החיזוק הנפלאים שיש בספרי רבינו שלא מצינו כמותם, שכתב, שיש אנשים שעובדים את השי"ת בכל ימיהם, בלימוד ובתפילה ובעבודת המידות עד כלות כוחותם, והקב"ה אינו מראה להם שום גילוי והארה מכל עבודתם, רק כאשר מגיעים להסתלקותם אז מראה להם השי"ת איזה תיקונים נפלאים ואדירים עשו ע"י עבודתם.

ורבינו שצפה בעיניו עד סוף כל הדורות ידע עבור מי נצרכים דברי החיזוק האלו, שהם אמת ויציב ונכון.

ובאמת, לשיחה זו שרבינו גילה אותה בעולם מצאתי סמך מפורש בדברי חז"ל. כי הנה, איתא בירושלמי (ירושלמי ע"י ג ובמדרש) שכשנסתלק רב אבהו הראו לו תליסר נהרי דאפרסמונא דכ"א [שלושה נהרות של אפרסמונים], והאר"י הק' מבאר בשלושה עשר הוא סוד של ש"י עולמות, העשר מרמז לעשר עולמות והשלושה מרמז לשלוש מאות עולמות שהם ש"י העולמות המובטחים לצדיקים. וכשראה זאת רב אבהו בכה ואמר: "כל זה לאבהו? ואני אמרתי לריק יגעתי". והדבר הוא נורא, עד כדי כך סתומים ונעלמים היו ממנו כל הגילויים להם זכר ע"י עבודותיו.

וזה אחד מהנסיונות הקשים שעוברים על האדם בזה העולם שתמיד הוא חושב שהוא עובד לריק, שהבע"ד מצליח לפתות אותו שכל התורה והתפילה שלך אינם שוים מאומה, לריק ממש ח"ו (ובאמת יש כאן רמז להיפך: כי לריק' בגימטריא ש"י, הוא שי עולמות). ודיבורי חיזוק נפלאים כאלו האיר רביה"ק בעולם.

בעל הבירה, כלומר שנפתחה לו שפע הנבואה ושמע קול מלעילא: "אני בעל הבירה" (בראשית רבה לט)

ההעלמות הנוראות לאחר הגילויים

ומוהרנ"ת מוסיף בליקוטי הלכות, שלאחר כל זאת שלאברהם אבינו היתה אתעדל"ת כזאת וגילויים נפלאים כאלו, לאחר מכן עוד ניסה אותו הקב"ה בעשרה נסיונות, ובכל נסיון היתה העלמה נוראה, וכמובא מפרי הארץ, על הנסיון של 'זיהי רעב בארץ' - שאחר שאברהם אבינו יצא בחיים מכבשן האש של אור כשדים, ונמרוד כבר פחד ממנו, עד כדי כך שאברהם אבינו כבר היה יכול לדבר מהאמונה הקדושה בריש גלי. ולאחר כל העליה הגדולה הזאת, אומר לו הקב"ה עיזב את כל זה ובא ועלה לארץ כנען והמלך אותי שם.

ומיד בהגיעו לארץ כנען פקד אותם רעב גדול, והיתה זו מכת הרעב הראשונה שנתרחשה בעולם, ויצאה הרננה שדוקא בבוא הכופר באיליים הגדול לארצם גרם לכל הרעב הזה... והיה זה נסיון קשה מאד עבורו, והוא לא הרבה אחר מדותיו של הקב"ה, והחזיק באמונתו הקדושה בשלמות, ומעשה אבות סימן לבנים.

נסיונות האמונה שעוברים על כל אחד ואחד

ועל זה אומר מוהרנ"ת בליקוטי הלכות, כי ענינים של העשרה נסיונות הללו עובר על כל אחד ואחד מישראל.

לכן השפיע עלינו רביה"ק מעיינות רבים כאלו של חיזוק, ודיבורים קדושים כאלה להחזיק באמונת השי"ת גם בתכלית

אברהם אבינו ראש לַאמִינִים - ע"י אתעדל"ת פסוק יש בשיר השירים: "מה יפו פְּעֻמֶיךָ בְּנָעִלִים בֵּת נָדִיב". נ'דיב' מרמז לאברהם אבינו. את אברהם אבינו משבח הזוהר הק' באתערותא דלתא שלו. כי כן דורש על הפסוק (ושעיה מא, ב) "מי העיר מִמְּוָרְחָ צֶדֶק יִקְרָאָהוּ לְרָגְלוֹ" - זה אברהם אבינו: 'מי העיר' - מיהו אותו צדיק שמהתחלת הבריה, מכל הצדיקים הקודמים לאברהם אבינו, מי התעורר אלי, 'ממזרח' (ממזרח של ארץ ישראל). כי באותה עת נמצא אברהם אבינו מוקף בתוקף העבודה זרה של נמרוד, הוא חי בין כל עובדי העבודה זרה, בתוך מקור הטומאה. אמנם נשמתו של אברהם אבינו היתה חלק אלוך ממעל, אבל עם כל זה היה בקרבו מתולדתו מהזוהמא של אביו תרח, והסט"א לחמה בו ולא נתנה לו לצאת ולהשתחרר מאותה זוהמא שהיה מוקף בה מכל צדדיו.

אעפ"כ מעיד עליו הפסוק: 'מי העיר' - מי התעורר מעצמו ומכווח להתקרב אלי - שעמל והתייגע על שבירת היצר בכל כוחו במסירות נפש, בהשתוקקות ובתפילה, ועשה אתערותא דלתא נפלאה ונשגבה כזאת, שעד אברהם אבינו שום צדיק לא עשה אתערותא כזאת. וזה 'מי העיר ממזרח' [מלשון מתחילה - מקדם, שלא היה כמוהו עד הנה].

ואכן הזוהר הק' מפליא את האתערותא דלתא של אברהם, שעשה אתערותא גדולה כזאת, בהשתוקקות רבה ונפלאה כזו, ביגיעות רבות ועצומות כאלו, שכל כך לחם למען השי"ת והתעלם מכל הזוהמא השולטת סביבו, והרים עיניו השמימה באמרו "מי בעל הבירה", עד דאיתגלייא ליה - שהציץ עליו

קריאת השם בשעת הברית

ויש להוכיח שקריאת השם לתינוק הוא חלק מן המצוה, מזה שמברכים ברכת 'אשר קידש' על הכוס ואין טועמים מן הכוס עד לאחר אמירת הבקשות וקריאת השם, וכתבו **הראשונים** שתוספת זו אינה מהוה הפסק בין ברכת הגפן לשתית היין, ועל כרחק שהיא חלק מן המצוה (טור סס' קפט ובי' ולבוש ס' רסה). אבל יש שכן טועמים מעט אחר 'כורת הברית' עי' אג"ח ח"ג ס' ק ובירור הלכה תניינא עמו' נה).

אמנם, אף שבפועל נותנים את השם בשעת הברית, הרי זה כבר מושרש בנשמה שלו כשנולד, כפי שכתב האריז"ל **בשער הגלגולים** (הקדמה כג) כי כאשר נולד האדם וקוראים לו אביו ואמו שם אחד העולה בדעתם, אינו באקראי ובהזדמן, כי אם הקב"ה משיים בפיו השם ההוא המוכרח אל הנשמה ההיא. ע"כ. וכן מדויק ממה **שאמרו חז"ל** ארבעים יום קודם יצירת הולד מוכרות בת קול בת פלוני 'לפלוני' הרי שכבר קודם שנולד יש לו שם (כן מבואר במהרש"א סוטה ב.). **ובירושלמי ברכות** (פ"א ה"ו) איתא: "ארבעה נקראו עד שלא נולדו ואילו הן, יצחק וישמעאל יאשיהו ושלמה".

ולכן, אם קרה טעות בשעת קריאת השם של הברית, אין זה מעכב, ועיקר השם הוא במה שקורים אותו אחר כך. ואם יש צורך להחליף השם שנתנו בשעת הברית, עושים את זה בשעת קריאת התורה ב'מי שביקר' (רשימת קנה בושם וע"ע שו"ת מהר"ם בריסק ח"ב ס' זי). וכעין זה כתב **בספר חסידים** (אלף קמ): "כשמשימים הנער בערס וקורים לו שם, משימים ספר של תורת כהנים מראשותיו".

מנהג ישראל תורה שאין נותנים שם לתינוק הנולד עד אחר שנימול. בשעה שמברכים על הכוס ברכת 'אשר קידש ידיד מבטן' מוסיפים בקשת רחמים על הילד 'אלקינו ואלקי אבותינו קיים את הילד הזה לאביו ולאמו ויקרא שמו בישראל' ונותנים לו שם.

וכתב **בספר הברית** (על הל' מילה ס' רסה אות נא) בשם כללי המילה **לרבי יעקב הגוזר**: מפני מה תיקנו לקרות שם לנער תיכף למילה? משום דעד עתה לפני המילה היה שם טומאה לפניו וחרפה, שם ערלות, ועכשיו שנימול קיימו לשבח בשם טהור וקדוש. ומנא לן שצריך לשנות שמו בשעת המילה? נלמד מאברהם אבינו שעד שלא מל בשר ערלתו היה שמו אברם, ומיד שנימול נשתנה שמו אברהם, מכאן שמשנים שם הנער לשבח תיכף למילה. ע"כ.

גם **בפרקי דבי אליעזר** (פמ"ח) איתא שבשעה שאבותיו של משה הכניסו אותו לברית בן שמונת ימים קראו שמו 'יקותיאל'. **והרמב"ן** (שמות ד כ) כתב שגם משה רבינו לא קרא שם לבנו אליעזר קודם ששל אותו. וכן **האברבנאל** (בראשית כא א) כתב שאברהם אבינו ע"ה קרא ליצחק שם בשעה שהכניסו לברית בן שמונת ימים (וחולק על הרמב"ן שכתב שקראו בשם זה תיכף כשנולד עי"ש). **ובחסד לאברהם** (מעין ב נהר ב) הסביר שלאחר שכבר נסתלק הערלה והוטמאה אז מוכשר לחול עליו לו התינוק סוד הנשמה, רוצה לומר נשמה של הנפש שבזה יקרא בשם האדם הישראלי.

לשחוט בשבילם ג' שוורים להאכילם הלשונות בחרדל, אבל הכנסת עניים בכלל צדקה היא." ע"כ.

וכדבריו כתב **התוספות יום טוב בספרו תורת האשם** (על תורת חטאת כלל טו אות א מובא בפ"ד י"ד ס' סט סק"ג) שבכל מקום שהוזכר בפסוקים להקל משום כבוד אורחים, היינו כגון בעלי תורה ובעלי שם טוב ומעשים טובים, או עני בן טובים, או עשירים שראוי לכבדם שאינם עושים רעה, ולא הגרועים או הקצבנים שעוברים ושבים בשביל טרף ומזון הם בכלל צדקה. ע"כ. **אכן החק יעקב בספרו סולת למנחה** (שם) חולק עליו וטובר שגם לכבוד אורחים שאינם מכובדים אפשר להקל, שגם זה הוא בכלל מצוה.

ונראה דסברת המהר"ל היא דכיון שמצות הכנסת אורחים הוא לדאוג עבור האורח ולתת לו כל צרכיו, ולא רק לספק לו אוכל ומשתה, לכן יש חילוק בחשיבות האורחים, דאורח שהוא יותר מכובד צריכים לנהוג בו כבוד יותר, ואורח שפל וקבצן שאין רגיל בהרבה נוחיות ולפעמים לא איכפת לו לישן על פססל ברחוב אין כל כך מצוה בזה שמכניס לו בבית ואין צריכים לחפש קולות עבורו, לא כן איש מכובד שנצרך לו מאוד הכבוד שבזה מקילים על כל מה שנצרך לו (ועי' בפמ"ג ב"ד ס' קא מש"ז סק"א דחתיכה הראיה להתכבד היא באורחים חשובים).

ודואג לו סעודה מרוממת בביתו כפי רצונו שיש לו מצות הכנסת אורחים, דמצות הכנסת אורחים הוא גם לעשירים ולא רק לעניים.

ולכן נראה דכוונת הפוסקים הנ"ל היא רק שאי אפשר להקל על איסורי 'שבות' משום מצות הכנסת אורחים במי שיש לו בית בעיר ויכול לאכול שם, דהגם שהמכניס אורח מקיים מצות הכנסת אורחים אין להקל בשביל זה לדחות איסורים מכיון שיש לאורח מקום לעצמו, אבל בודאי שמקיימים מצות הכנסת אורחים בכל אופן.

אורחים עשירים

אמנם מי שנמצא בעיר אחרת ומתארח אצל חברו, גם אם האורח הוא עשיר ויש בעיר בית-מלון שהיה יכול להתארח שם בתשלום, אם לא לקח בית מלון ומתארח אצל חברו נדחה איסורי שבות משום מצות הכנסת אורחים, דמצות הכנסת אורחים הוא בין לעניים ובין לעשירים.

ומצינו דבר פלא **במהר"ל** (בליקוטים שבסוף הספר) שכתב: "כל היכא שנזכר מצות הכנסת אורחים רוצה לומר דוקא הכנסת עשירים ומכובדים כשנאכסנו אצלו שאז יקבלם בסבר פנים יפות לנהוג בהם כבוד ולהכין תפנוקים בשבילם, וראה מאברהם אבינו שסבר שהמלאכים היו אורחים והירבה

מתי להקל משום הכנסת אורחים

ולפנות מקום ולהעמיד לו כל הצרכים, אבל זהו בעצם מצות הכנסת אורחים לארח מישהו אחר בתוך ביתו ולטרוח עבורו. ובזה מובן פסק הרמ"א שהתירו לפנות אורח בשבת בשביל מצות הכנסת אורחים ולא בשביל מצות צדקה, דחלק ממצות הכנסת אורחים הוא לפנות מקום עבור האורח, ואילו במצות צדקה אין מצוה לפנות מקום רק לתת לו צרכי הסעודה.

המצוה באורחים מחוץ לעיר

והנה מתבאר מדברי הרמ"א שמצות הכנסת אורחים נוהג רק באורח שבא להתארח ממש בבית, ואילו מי שבא רק בשביל לסעוד סעודה אינו בכלל אורח ואסור לפנות אורח בשבילו. ויותר מזה מבואר **במגן אברהם בהלכות יום טוב** (סי' תקטו ס"ק י) שבכל מקום שמקיים לצורך אורחים הכוונה לאורחים שאינם מעיר הזאת ואין להם מקום לאכול, אבל אלו שדרים באותו עיר ומתארחים אצל חבריהם אין להם דין אורחים ואין להקל בשבילם משום מצות הכנסת אורחים. וכן פסקו שם **המשנה ברורה** (שם ס"ק יב) **והשו"ת ערוך הרב** (שם ס"א וסימן תקי"ט).

ויש להביא ראיה שמצות הכנסת אורחים הם לאורחים הבאים מחוץ לעיר, ממה שאנו רואים שמצות לוויה היא עיקר גדול במצות הכנסת אורחים, כלשון **הרמב"ם** (פ"ד מהל' אבל ה"ג): "שכר הלוויה מרובה מן הכל, והוא החק שחקקו אברהם אבינו ודרך החדש שנהג בה, מאכיל עובדי דרכים ומשקה אותן ומלווה אותן, וגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה, שנאמר וירא והנה שלשה אנשים, וליוויים יותר מהכנסתן, אמרו חכמים כל שאינו מלווה כאילו שופך דמים" ע"כ.

והטעם בכל זה כפי שהתבאר שעיקר מצות הכנסת אורחים הוא לארח בבית מי שאין לו בית, ולטרוח שם עבורו, אבל מי שיש לו בית ורק תורם לו סעודה אין זה בכלל מצות הכנסת אורחים אלא בכלל מצות צדקה.

שקול כקבלת פני השכינה

וזוהי המעלה הגדולה שאמרו חז"ל **בגמרא שבת** (שם) "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה", שמצות הכנסת אורחים היא הטבה בגוף האדם שהאדם מייטיב ודואג עבור חברו ולא רק נותן מתנה ונדבה, ולכן דוקא בהכנסת אורחים אומרים שמקבל פני השכינה כמו שמקבל את חברו.

אורחים בתוך העיר

אמנם יש לתמוה: איך אפשר לומר שאין מצות הכנסת אורחים למי שמארח אורח שדר בעיר הזאת, לדוגמה מי שאשתו אינו מרגישה טוב ואין לה כח להכין שבת ויום טוב ומתארחים אצל חבר, או מי שיש לו מקרה אחר שאין לו אפשרות לאכול בביתו, האם ניתן לומר שלא מקיימים בזה מצות הכנסת אורחים? הרי זה לא גרע ממי שנאבד לו מפתח ביתו ואינו יכול להיכנס בדודאי יש מצות הכנסת אורחים למי שמארח אותו אף שיש לו בית בעיר הזאת שאינו יכול להיכנס שם.

ויותר מזה נראה, שאפילו מי שיש לו בית ומיני אוכל, רק רוצה לבוא לחברו לסעוד אצלו כדי שיהיה לו סעודת שבת מרוממת בהתוועדות חברים, בדודאי חברו שמכניס אותו לביתו

השבוע למדנו **בשולחן ערוך** (סימן שלג ס"א) שאסור לפנות אורח בשבת בשביל להושיב שם בני אדם משום איסור טירחא, אלא אם כן לצורך מצוה. וכתב **הרמ"א**: "כל שבית שהתירו משום צורך מצוה, מותר לצורך אורחים, ולא מקרי אורחים אלא שנתארחו אצלו בביתו, או שזימן אורחים שנתארחו אצל אחרים, אבל כשזימן חברו לסעוד אצלו לא מקרי אורחים ואינו סעודת מצוה רק סעודת רשות" ע"כ.

המזמן חברו לסעודה

מבואר מדברי הרמ"א שאין הבעל הבית מקיים מצות הכנסת אורחים רק אם האורחים מתארחים בביתו ממש, אבל מי שמזמין את חברו לסעודה אינו מקיים מצות הכנסת אורחים. והדברים צריכים ביאור, למה אין זה בכלל מצות הכנסת אורחים, הלא גם מי שמזמן את חברו לסעוד אצלו נותן צדקה, שנותן מפיתו ולחמו לחברו, ולמה לא יחשב הדבר כסעודת מצוה שיהיה מותר לפנות עבור זה.

ההבדל בין הכנסת אורחים לצדקה

אמנם, לכשנתבונן בשורש הדברים נמצא שיש הבדל בין מצות צדקה למצות הכנסת אורחים: מצות צדקה מפורש בתורה **בפרשת ראה** (דברים טו ז-י) "פתוח תפתח את ירך לו", "ותן תתן לו", ומצות הכנסת אורחים נלמד מהפסוק **בפרשת כי תבוא** (שם כו ט) "והלכת בדרכיו". ושיניהם מצוות גדולות עד מאוד, אבל יש הבדל ביניהם, שמצות צדקה היא הניתנה בעצמה, שבזה שנותן מהונו ורכושו לנצרכים מקיים המצוה. ואילו מצות הכנסת אורחים אינו מתייחס רק על נתינת הממון אלא גם על הגמילות חסד שעושה בגופו, שבזה שמכניס אורחים בביתו נחשב כגומל חסד בגופו, וכך מבואר **בגמרא שבת** (קכז). שמצות הכנסת אורחים הוא בכלל מצות גמילות חסד.

וכך אמרו **בגמרא סוכה** (מט): "בשלשה דברים גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה, שהצדקה בממונו, וגמילות חסדים בין בגופו בין בממונו. צדקה לעניים, גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים. צדקה לחיים, גמילות חסדים בין לחיים בין למתים" ע"כ. וכתב **החפץ חיים בספרו אהבת חסד** (ח"א פ"א) דגמילות חסדים הוא הכנסת אורחים, וחביבה מצות הכנסת אורחים לפני השם יתברך שנכתבה פרשה שלמה בתורה [פרשת וירא] המדברת מענין זה, והיא לאות לנו שנתחזק בזה גם כן כל ימי חיינו.

לפי הדברים נמצא שגדולת מצות הכנסת אורחים אינו בזה שתורם לו לאכול ולשתות, אלא בזה שמביא מישהו זר לתוך ביתו ומארח אותו, ודואג לו בגופו להעמיד לו כל צרכי הבית, כמו שעשה אברהם אבינו למלאכים שדאג וטרח בגופו להאכילם ולהשקותם ולפנות להם מקום להיות שם. ומצוה זו יותר קשה מסתם מצות צדקה, שלא די בנדבה רק צריך להשתדל בגוף ולדאוג לו על כל צרכיו האישיים.

אפשר לתת דוגמה לכך: יותר קל לאדם לתרום כסף עבור מי שמחפש דירה לשבתות וחגים כדי שיוכל לשכור דירה, מאשר לתת את הדירה האישית שלו, מפני שכדי לתת את הדירה שלו הוא צריך לנקות את הדירה

הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א (י"ז)

באתי לנגי'

שלושים וחמישה ימים ישב בעל התניא בבית הכלא בפטרבורג, וכנגדם חיבר שלושים וחמישה פרקי ספר התניא שהם כנגד ג"ן פרשיות התורה.

עם שחרורו ביקש בעל התניא להגיע לביתו של חסידו הנאמן רבי מרדכי מליעפלי שהתגורר בפטרבורג בבנין רב דירות. קומה מתחתיו התגורר מתנגד עשיר עז נפש בשם נתן נטע נוטקין שהיה מראשי המלשינים על בעל התניא. בהגיעו לבנין פנה בעל התניא בטעות לביתו, הלה שנאלם בתחילה מעובדת הגעת 'אויבו בנפש' לביתו, קיבלו ברגשות מעורבים. הוא הכניסו לביתו פנימה ואף שפת למענו קדירה עם מים חמים להכין לו כוס משקה להשיב נפש, אך מיד החל לחורף ולגדף במשך שלוש שעות [!]. נגד בעל התניא ונגד שיטת החסידות.

החסיד רבי מרדכי שהמתין בביתו בקוצר רוח לרבו התפלא על התמהמהותו ויצא לחפשו, לעזרתו הצטרף יהודי חסידי נוסף שלא נמנה על חסידי בעל התניא. בעוברים במדרגות ליד ביתו של נתן נטע הנ"ל שמעו את קולו הרם כשהוא מחרף ומגדף, מיהרו לפרוץ לביתו ובראות רבי מרדכי את רבו המעונה שעט בסערת נפש לעבר בעל הבית לתת לו מנה אחת אפיים, אך תיכף קם בעל התניא ובלם אותו בידי ממש, ולא נתן לעשות לו מאומה, אולם היהודי השני מיהר לומר: שהוא חסיד של רבי אחר ולא חלים עליו ההגבלות של בעל התניא, והוא אכן העניק לבעל הבית 'מתנת יד' כראוי מידו הגדולה והרחבה...

גם אויביו ישלים עמו

רבי מרדכי ביקש מרבו לסור תיכף לביתו על מנת לנוח מכל התלאה, אולם בעל התניא סירב באמר: 'יש לנהוג כבוד באכסניא', בעל הבית טרח עבדיו והכין לו כוס חמין. רק לאחר שבעל התניא שתה את הכוס במתינות ובירך בקדושה ובטוהרה פנה ללכת לביתו של רבי מרדכי. בהיכנסו לביתו של ר' מרדכי אמר לו בעל התניא: "החיינתי ממש, האמן לי שכל ימי שבתי במאסר לא היה קשה לי כמו אותן שלוש השעות ששהייתי בביתו של המתנגד".

לא ארכו הימים ואותו נתן נטע נוטקין התהפך לבבו עד שהפך למעריצו הנלהב של בעל התניא, ובהמשך אף סייע לו רבות בפעולותיו למען שחרורו המוחלט מעול מלכות הרשע.

מאסר השני

כעבור שנתיים מהמאסר הראשון נלקח שוב בעל התניא למאסר בעקבות עלילות והלשונות ממתנגדי העיר פינסק, אולם בשונה מהמאסר הראשון, כאן נהגו בו בכבוד כאשר הובילוהו במרכבת דואר על חשבון השלטון, ואף הותר לו להביא עמו שני אנשים. הוא לא נאסר בבית הכלא, אלא בחדר בבית המשפט בתנאים נאותים. אך לא הורשה להיוועד עם חסידיו.

ממאסר זה השתחרר בחג החנוכה תקס"א, אך לפי דרישת הצאר הוצרך להישאר בפטרבורג על חשבון עצמו, אך הותר לו להנהיג את קהל חסידיו ולומר להם מאמרי תורה וחסידות.

המשך מעמוד א'

להתמים עצמו, לחשוב באמת איך ומתי היכן וכמה לקיימם, ומה עושים כאשר מונעים אותו משמים מלקיימם.

אברהם אוהב ה' בתמימות ידע והאמין בכל לב שכל נסיון בין בגשמיות ובין ברוחניות נשלח אליו אך ורק כדי להיטיב עמו בזה ובבא, ואף כאשר הופרו רצונותיו העצמיים, וזה נתן לו כח לעמוד בנסיון ולהתגדל ולהתרומם על ידו.

ואת הכח הזה הוא נטע בנו, יש בנו שורש של 'תמימות' שביכולתנו

באותם ימים עלה לשלטון רוסיה הצאר אלכסנדר הראשון, לאחר שאביו הצאר הקודם נהרג. בתחילת מלכותו נענה לבקשת מתן חנינה לאסירים שונים, נתן נטע נוטקין הנ"ל הכין מכתב בקשת חנינה לשחרורו וזיכוי המוחלט של בעל התניא, ובהשתדלותו הניחו את המכתב בראש ערימת המכתבים כדי שיטה חסדו למכתב הראשון. הצאר שהבין שהייתה זו תחבולה אמר שלא היה צורך בכך, משום שהיה מאשר בכל מקרה את שחרורו של בעל התניא. וכך אכן היה.

המעבר ללאדי והנסיעות למעוז'בו' לקבר הבעש"ט

לאחר שחרורו העתיק את מקום משכנו מהעיר ליאזנא לעיירה 'לאדי', שם קבע את משכנו לעשר השנים הבאות עד סמוך להסתלקותו, שם החל להפיץ בגלוי וברמה את מעיינות תורתו שהתפשטו בכל הארצות הקרובות והרחוקות. מעירו לאדי היה נוסע פעמים רבות עד למעוז'בו' להשתטח על קבר הבעל שם טוב הק'. (עבודת עבודה טאהש)

מהות ספר התניא נכתבי אנ"ש

בכתבי החסיד הנודע רבי אברהם אלחנן ספקטור זצ"ל (ספר 'אנזי אבא' מכתבים ס"א) הוא מתייחס לכך שבנו החל ללמוד בספר התניא וכותב שם, ששמע מאחד מגדולי ירושלים הפרושים שהתבטא על ספר זה 'רבות בנות עשו חיל והתניא עולה כולנה'... והוא ממשיך לבאר שם את מהות הספר: 'הספר התניא בפשטות מבאר כל תכלית ביאת האדם לעולם הזה והנפשות שבאדם הבהמיות והאלקיות הלוחמות תמיד ועצות להשליט הנפש האלקית על הבהמית בכמה עצות בדרך פשטות והגיגין עד שיוירד וקולע לתוך עומק הנפש, עד שאפילו 'הפרפראות לחכמה' מביא דבריו והסברו של התניא בענין סובב כל עלמין וכו'. מה אומר לך, טעמו וראו כי טוב, ותזכה להבחין בין טוב לטוב ואז לא תתפלא עלי ב'וירא את הקני ויאמר אית'ך' [אותיות תנ"א]".

במכתב הבא (מכתב סב) הוא ממשיך לבאר לו את מעלת ספר התניא ועל שהעתיק את האימרה ששמע על ספר התניא 'רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה'. כי אותו אדם שאמר, עברו עליו תלאות ומעברים קשים ברוחניות וגשמיות, וכאשר התחיל ללמוד בספר התניא ולקוטי תורה נתחדש ונהפך לאיש אחר להחזיק עצמו בחיות דקדושה, ולא נפל ח"ו מאמנותו ברבינו ז"ל על ידי זה... רק לעניין שאר ספרי מוסר, אמר שעולה על כולנה. כי בספר הזה מסביר דברי האריז"ל ובעש"ט ז"ל מענין אור אין סוף והספירות הק' ששייכים אצל כל אדם לעבודת השם ביראה ואהבה בחכמה בינה ודעת לא כמצוות אנשים מלומדה ומעלת התורה הקדושה שהאור א"ס מתלבש בה וכו' ואיך צריכים ללמוד ביראה גדולה, ומעלת כל המצוות הרמ"ח פקודין אברים דמלכא והתיקונים הנוראים הנעשים על ידיהם וכו'. והכל מסביר בשכל פשוט אשר כל איש יכול להבין. ואינו רואה בהם פילוסופיה וכו', רק פשוט רוממות הא"ס יתברך ועבודת השי"ת בתורה תפילה ומצוות ומעשים טובים ובעלייתן לשמים ע"י הגדפין שהם דחילו ורחימו לכל אחד לפי מדרגתו וכו'". עיי"ש המשך דבריו הנעימים והבהירים ביסודות חסידות ברסלב.

לעוררו אם נבחר ונרצה ונייחל ונתפלל על כך. וכפי שרבי נתן משתתף בתפלתו (לקוטי תפילות, ח"א קצ"א): "זכנו והכניסנו לתוך דרכי התמימות באמת לאמתו, באופן שאזכה לקיים כל תורתך באהבה ובאמת ובתמים כל ימי חיי. כי אתה הוא ה' האלקים אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם ומצאת את לבבו נאמן לפניך, כי הלך לפניך בתמימות, כי היה ראש לכל המאמינים והאמתים התמימים והישרים העובדים אותך בתמימות ובפשטות באמת ובאמונה שלימה".

ברכת מוזל טוב להרה"ח ר' ישראל זאב דויטש שליט"א להל אדמו"ר בתי עב"ג הבה"ח אברהם מרדכי נתן נ"ו בהרה"ח ר' יואל מיש זאב שליט"א יה"ד שיבו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביח"ק זיע"א	ברכת מוזל טוב להרה"ח ר' נתן דב חזקוני שליט"א להל אדמו"ר בתי נדבך ח"ו עב"ג בת הרה"ח ר' נתן משה דובינצ'ין שליט"א יה"ד שיבו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביח"ק זיע"א	ברכת מוזל טוב להרה"ח שבע"ן ב"ר מנחם אנשין ח"ו להל חולת הבת יה"ד שיבה לגולה ולטוהר לחופה ולשעש"ט ולחוב נחת דקדושה	ברכת מוזל טוב להרה"ח ר' יוסף פרידמן שליט"א להל אדמו"ר בתי מרדכי זאב נ"ו עב"ג בת הרה"ח ר' יואל שיינבער שליט"א יה"ד שיבו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביח"ק זיע"א	ברכת מוזל טוב להרה"ח ר' יואל צבי הלוי ראטנבערג שליט"א להל נשואו בתי עב"ג הבה"ח יעקב נ"ו בהרה"ח ר' אשר אשכול סאטנע שליט"א יה"ד שיבו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביח"ק זיע"א
--	--	--	--	--

רבי נחמן טולטשינער (י"ב)

יודע נגן

ר' נחמן היה יודע-נגן ומפורסם בקולו הנעים, לבעל תפילה קבוע, עד שכל מי ששמע אותו היה מתפעל מנעימת קולו והתעורר מזה לעבודת השי"ת, וכמו שכתב רבינו ז"ל בליקוטי מוהר"ן (ח"א ס' ג) שהשומע ניגון מבעל מנגן כשר והגון אזי טוב לו בעבודת ה', וכן כתב רבינו ז"ל בליקוטי מוהר"ן (ח"א סי' רל"ז) ממעלות הניגון שעל ידו יכולין להתחבר עצמו להשי"ת, כי התחברות שני דברים הוא על ידי ניגון וכלי שיר, וזה בחינת כלי זמר על החתונה, עיי"ש, וכן האריך בכמה מקומות בליקו"מ ממעלת הניגון.

ברכת הצדיק חלה על ראשו

ר' נחמן זכה לקולו הנעים בכח ברכת מוהר"ת שהמשיך לו קול אדיר וחזק. ומעשה שהיה כך היה: מוהר"ת ז"ל נסע פעם על שבת פרשת בשלח לשבות בעיר ליפאווץ, ומשמשו הנאמן רבי נחמן ליווה אותו בכל הדרך. והי כליל שבת קודש באו כמה אנשים לאכסנייתו של מוהר"ת ודיבר עמהם דברי אלקים חיים כדרכו בקודש, והיה שם איש אחד שהיה יודע נגן ומפורסם לחזן, וביקש ממנו מוהר"ת שיזמר ניגון לכבוד שבת קודש, אולם הלה היה שייך לכת המתנגדים על מוהר"ת, ולכן נתן כתף סוררת ולא רצה לזמר. וגם אחר שביקש ממנו מוהר"ת פעם נוספת, לא רצה בשום אופן.

ענה ואמר מוהר"ת למשמשו ר' נחמן: נחמן, זינך דו! (= נחמן, נגן אתה!). מיד התחיל ר' נחמן לנגן ולשורר בנעימה נפלאה את פסוקי השירה 'אז ישיר משה', וכל השומעים התפלאו על כח הנגינה שלו, ופני החזן הנ"ל חפו. כשסיים, אמר לו מוהר"ת: לא ידעתי כלל שביכולתך לנגן. כי בזה שכיבדו מוהר"ת ואמר לו 'נגן אתה', בזה המשיך לו כח הנגינה שיוכל לזמר ולשיר כאחד הגדולים בחכמת הנגינה.

וסיפר הרה"ק מטשערין ז"ל שאמרו לו כמה אנשים שהכירו את ר' נחמן לפני שאירע מעשה הזה בז' בימי בחורות, ולא היה קול נגינה כלל, אבל מן אז והלאה התחיל ר' נחמן לנגן בכל זמן שהיה לפני מוהר"ת, ובפרט בעת שבא לפניו על סעודת שב"ק וכדומה, כי מוהר"ת המשיך לו אז את כח הנגינה דקדושה.

ונשמע קולו בבואו אל הקודש

אמנם, עם כל זה עדיין לא שלחו מוהר"ת להתפלל לפני התיבה, כי ידע והכיר מוהר"ת את תכונת נפשו הטהור של ר' נחמן שיש לו אימתא דציבורא, ומהגם שברוב תבערת לבבו אולי יכול להינזק. אולם אחר פטירת מוהר"ת בשנת תר"ח התפלל פעם ביום הכיפורים בעיר ברסלב לפני העמוד בבית מדרשו של רבינו ז"ל, וראו שכוחו גדול בנגינה, וכששמעו זאת אנ"ש באומאן ביקשו שיהא בעל-תפילה קבוע בראש השנה, ואכן משנת תר"ט היה בעל-תפילה קבוע בהקיבוץ בראש השנה, והיה קולו נשמע בבואו אל הקודש באופן שהיה מעורר מאוד את לב השומעים, עד שכל אנשי העיר באומאן, אפילו אלו שהיו שייכים לכת המתנגדים, היו באים לשמוע את תפילתו (שיחות וסיפורים דף קל"ז).